

Comhdhúil Ceimiceach : Ainmneacha agus foirmle.

Tugann ainm ceimiceach an comhdhúil eolas dúinn faoi na dúile laistigh. Tá na comhdhúile is simplí déanta as dhá dúil. Tá dhá chuid ag baint le hainmneacha na comhdhúile seo. Is é atá i gceist leis an chéad cuid den ainm ná an dúil neamh mhiotalach ag críochnú le '-íd' agus an dara cuid ná an dúil miotalach. Sampla de seo na ocsaíd mhaighnéisiam. As béarla téann ainm an miotal ar dtús agus ainm an neamhmiotal ina dhiadh sin. Mar shampla Magnesium oxide.

Tá alán comhdhúile déanta as trí dúile nó níos mó. Go minic bíonn ocsaigín i gceist. Mar sin tugtar ainm le 'áit / áid' ag deireadh dos na comhdhúile seo, mar shampla sulfáit chopair. As béarla bíonn '-ate' ag deireadh an ainm mar shampla copper sulphate.

Tugtar an eolas seo a leanas dúinn ón bhfirmle ceimiceach atá ag comhdhúil:

- cé acu dúil atá sa chomhdhúil
- comhréir gach dúil sa comhdhúil.

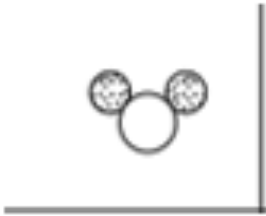

I sulfáit chopair tá ceithre adaimh ocsaigín ann agus adamh amháin sulfar ar fáil do gach adamh copair atá ann.

1. Taispeánann an clár thíos ainmneacha agus foirmle ceimiceach roinnt comhdhúil. Athscríobh agus líon isteach na bearnaí

Ainm an comhdhúil	Foirmle ceimiceach	An méid dúil sa chomhdhúil	Ainmneacha na dúil sa chomhdhúil
Ocsaíd Mhaighnéisiam	MgO	2	Ocsaigín, maignéisiam
Ocsaíd photaisiam	K ₂ O		
	CuBr ₂		Copair, bróimín
Niotrífát soidiam	NaNO ₃		
	FeS		
	FeSO ₄		
	CaCO ₃		

Uaireanta tá níos mó ná comhdhúil amháin déanta as na dúile céanna. Mar shampla, tá roinnt saghasanna difriúla ocsaíd níotráit ann. Nuair a tarlaíonn sé seo taspéantar an méid d'aon adamh laistigh le úsáid '-mona-' (aon), 'dé-' (dhá) nó 'trí-' (trí). Mar shampla, an comhdhúil NO, sin monaoxsaíd níotráit agus NO₂ sin déoxsaíd níotráit.

2. Taispeánann an clár thíos roinnt eolas faoi comhdhúil ceimiceach agus a foirmle. Athscríobh agus críochnaigh an clár.

Ainm an comhdhúil	Léaráid caithníní	Foirmle ceimiceach	Méid dúile difriúla sa chomhdhúil	An méid adamh sa mhóilín
Uisce		H ₂ O	2	3
Dé ocsaíd charbóin				
		CO		
Aigéad sulfúrach		H ₂ SO ₄		
		SO ₂		
		SO ₃		